

2013-03-13

Kommunstyrelsen

Underhåll av gator och parker

De förtroendevalda revisorerna i Tyresö kommun har givit PwC i uppdrag att genomföra en granskning kring underhåll av gator och parker. Granskningsresultatet i sin helhet framgår av bifogad rapport.

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att det finns ändamålsenliga och uppdaterade underhållsplaner för respektive verksamhetsgren inom gatu-, park- och friluftsenheten. Hela det kommunala vägnätet är digitalt filmat och ligger som underlag för bedömningar i planeringen.

Av intervjuerna framkommer en allmän uppfattning att underhållsbehovet är väl tillgodosett inom verksamheten. Under senare år har anslagen för underhållsåtgärder utökats. Vid snörika vintrar då anslaget för vinterväghållning överskridits, har detta med undantag av ett år (vintern 2010/11) kompensrats utan inskränkningar på verksamhetens övriga anslag. Det är en allmän uppfattning att det råder en tillfredsställande balans mellan underhållsplaner, budget och genomfört underhåll. Det finns även utrymme för akuta åtgärder inom ramen för verksamhetens ordinarie skötsel.

Kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning är tydliga när det gäller granskat område. Förvaltningschefen har vidaredelegerat vissa beslut till enhetschefen för gatu-, park och friluftsenheten med angivande av ställföreträdare. De ekonomiska riktlinjerna och anvisningarna kring hanteringen av underhållsanslag och investeringar är tydliga och framgår av den nya ekonomihandboken som gäller från och med februari månad 2013.

Från verksamhetens sida upplevs inte någon gränsdragningsproblematik mellan investeringar och underhållsanslag. Underhållsåtgärder finns budgeterade på driftbudgeten och de projekt som är budgeterade på investeringsbudgeten avser nyinvesteringar. Det finns dock åtgärder som tangerar varandra.

När det gäller behovet av anslag för drift och underhåll till följd av nya investeringar behöver ekonomihandbokens skrivning, kring att kommunplanen inte har en automatisk kompenserings, beaktas. Dessa förändringar ska baseras på den politiska viljan. Då nämnderna har förslaget till ny kommunplan på remiss, ska förändringar av ramarna till följd av gjorda investeringar aktualiseras.

Det finns avtal med de externa utförare som anlitas och en i huvudsak ändamålsenlig uppföljning bedöms ske inom de områden som varit föremål för granskning. Särskild bör uppmärksammas, den styrning och uppföljning som sker via GPS-navigering i samtliga snöröjningsfordon.

Utifrån tidigare granskning av styrning och uppföljning av avtal har upphandlingsenheten fått uppdrag att utreda frågan om avtalsmallar gällande kontroll, uppföljning och insyn i samband med driftentreprenader. Kommunstyrelsen antog riktlinjer för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal i kommunen 2012-03-27 § 50.

Inom ramen för denna granskning har även följande frågor aktualiserats:

- I revisionsrapporten om intern kontroll i byggprocessen, mars 2011, rekommenderades att överväganden skulle göras kring att förstärka kommunens upphandlingsfunktion med entreprenadkunnig upphandlingskompetens. Genom att ta ett helhetsgrepp på kommunens samlade upphandlingsverksamhet ökar transparensen inom området samt förutsättningarna för kvalitetssäkring.
- I syfte att säkra en enhetlig standard- och kvalitetsnivå på de anläggningar som ska förvaltas av enheten, behöver en teknisk handbok tas fram som ska gälla vid byggande av gator och parker i kommunen. Syftet är att skapa en enhetlig kvalitetsstandard vid byggande av anläggningar i kommunen.
- Behovet av plats för att deponera snömassor behöver aktualiseras. Det är viktigt, bland annat för att nå en effektiv transportekonomi i verksamheten, att deponiplatser i närområdet kan anordnas.
- Tillgänglighetsfrågorna har en framskjuten plats i kommunens policy. Gatu- och parkverksamheten är en av de verksamheter som frekvent är föremål för diskussioner, synpunkter och förslag via sociala medier. Tillgänglighetsfrågan behöver bli föremål för diskussion och överväganden i samband med budgetarbetet. Den samlade resursåtgången till följd av kommunens tillgänglighetspolicy behöver utvärderas och analyseras.

Revisorerna översänder rapporten och önskar skriftligt få del av kommunstyrelsens yttrande över de rekommendationer som lämnas ovan senast 2013-06-10. Yttrandet tillställs revisorerna via Tyresö kommuns kansli- och personalkontor.

För Tyresö kommuns revisorer

Palle Karlsson
Ordförande

För kännedom
Kommunfullmäktiges presidium

Revisionsrapport

Underhåll av gator och parker Tyresö kommun

Mars 2013
Jan-Olov Larsén

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattande bedömning och rekommendationer	1
2.	Inledning.....	3
2.1.	Bakgrund	3
2.2.	Metod.....	3
3.	Allmänt	4
3.1.	Kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning.....	4
3.1.1.	Kommunstyrelsens reglemente	4
3.1.2.	Delegationsordning	4
3.2.	Ekonomiska riktlinjer och anvisningar	5
3.3.	Riktlinjer för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal	7
3.4.	Iakttagelser och bedömning	7
4.	Gatu- och parkverksamheten	8
4.1.	Organisation	8
4.2.	Budget 2013.....	9
4.3.	Iakttagelser och bedömning	11

1. Sammanfattande bedömning och rekommendationer

På uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer har vi granskat underhållet av gatu- och parkverksamheten inom samhällsbyggnadsförvaltningen. Den övergripande revisionsfråga som ska besvaras är om det finns det tydliga mål, riktlinjer och aktuella underhållsplaner samt hur förhåller sig genomfört underhåll till behoven?

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att det finns ändamålsenliga och uppdaterade underhållsplaner för respektive verksamhetsgren inom gatu-, park- och friluftsenheten. Hela det kommunala vägnätet är digitalt filmat och ligger som underlag för bedömningar i planeringen.

Av intervjuerna framkommer en allmän uppfattning att underhållsbehovet är väl tillgodosett inom verksamheten. Under senare år har anslagen för underhållsåtgärder utökats. Vid snörika vintrar då anslaget för vinterväghållning överskridits, har detta med undantag av ett år (vintern 2010/11) kompensrats utan inskränkningar på verksamhetens övriga anslag. Det är en allmän uppfattning att det råder en tillfredsställande balans mellan underhållsplaner, budget och genomfört underhåll. Det finns även utrymme för akuta åtgärder inom ramen för verksamhetens ordinarie skötsel.

Kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning är tydliga när det gäller granskat område. Förvaltningschefen har vidaredelegerat vissa beslut till enhetschefen för gatu-, park och friluftsenheten med angivande av ställföreträdare.

De ekonomiska riktlinjerna och anvisningarna kring hanteringen av underhållsanslag och investeringar är tydliga och framgår av den nya ekonomihandboken som gäller från och med februari månad 2013.

Från verksamhetens sida upplevs inte någon gränsdragningsproblematik mellan investeringar och underhållsanslag. Underhållsåtgärder finns budgeterade på driftbudgeten och de projekt som är budgeterade på investeringsbudgeten avser nyinvesteringar. Det finns dock åtgärder som tangerar varandra.

När det gäller behovet av anslag för drift och underhåll till följd av nya investeringar behöver ekonomihandbokens skrivning, kring att kommunplanen inte har en automatisk kompensering, beaktas. Dessa förändringar ska baseras på den politiska viljan. Då nämnderna har förslaget till ny kommunplan på remiss, ska förändringar av ramarna till följd av gjorda investeringar aktualiseras.

Det finns avtal med de externa utförare som anlitas och en i huvudsak ändamålsenlig uppföljning bedöms ske inom de områden som varit föremål för granskning. Särskild bör uppmärksammas, den styrning och uppföljning som sker via GPS-navigering i samtliga snöröjningsfordon.

Utifrån tidigare granskning av styrning och uppföljning av avtal har upphandlingsenheten fått uppdrag att utreda frågan om avtalsmallar gällande kontroll, uppföljning och insyn i samband med driftentreprenader. Kommunstyrelsen antog riktlinjer för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal i kommunen 2012-03-27 § 50.

Inom ramen för denna granskning har även följande frågor aktualiserats:

- I revisionsrapporten om intern kontroll i byggprocessen, mars 2011, rekommenderades att överväganden skulle göras kring att förstärka kommunens upphandlingsfunktion med entreprenadkunnig upphandlingskompetens. Genom att ta ett helhetsgrepp på kommunens samlade upphandlingsverksamhet ökar transparensen inom området samt förutsättningarna för kvalitetssäkring.
- I syfte att säkra en enhetlig standard- och kvalitetsnivå på de anläggningar som ska förvaltas av enheten, behöver en teknisk handbok tas fram som ska gälla vid byggande av gator och parker i kommunen. Syftet är att skapa en enhetlig kvalitetsstandard vid byggande av anläggningar i kommunen.
- Behovet av plats för att deponera snömassor behöver aktualiseras. Det är viktigt, bland annat för att nå en effektiv transportekonomi i verksamheten, att deponiplatser i närområdet kan anordnas.
- Tillgänglighetsfrågorna har en framskjuten plats i kommunens policy. Gatu- och parkverksamheten är en av de verksamheter som frekvent är föremål för diskussioner, synpunkter och förslag via sociala medier. Tillgänglighetsfrågan behöver bli föremål för diskussion och överväganden i samband med budgetarbetet. Den samlade resursåtgången till följd av kommunens tillgänglighetspolicy behöver utvärderas och analyseras.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Revisorerna har efter bedömning av väsentlighet och risk beslutat genomföra en fördjupad granskning av underhållet av gator och vägar. Kvaliteten på underhållsinsatserna har stor betydelse för brukarens säkerhet och framkomlighet samt upplevelse av anläggningarna. Vidare ska underhållet upprätthålla anläggningarnas förväntade livslängd. Eftersatt underhåll kan på sikt få allvarliga konsekvenser för ekonomi, säkerhet och kvalitet.

Den övergripande revisionsfråga som formulerats i projektplanen och som granskningen ska besvara är:

Finns det tydliga mål, riktlinjer och aktuella underhållsplaner samt hur förhåller sig genomfört underhåll till behoven?

Inom ramen för den övergripande revisionsfrågan har granskningen avgränsats till följande kontrollmål:

- Ändamålsenliga och uppdaterade underhållsplaner
- Omfattningen av underhållsbehov
- Förhållandet över tid mellan underhållsplan, budget och genomfört underhåll
- Nuvarande underhåll av gator och vägar i förhållande till verksamhetens bedömning av det egentliga behovet
- Gränsdragningen mellan investeringar och underhåll
- Andelen akut underhåll jämfört med det förebyggande och planerade
- Avtal med externa utförare och uppföljning av dessa (t ex snöröjning)

Granskningskriterier är interna styrdokument och granskningsobjekt är kommunstyrelsen.

2.2. Metod

Granskningen har genomförts via en översiktlig genomgång av styrande dokument samt en mer detaljerad genomgång och analys av de metoder och planeringsprocesser som tillämpas inom gatu- park och friluftsenheten vad gäller underhållet. Detta material har kompletterats via intervjuer med följande personer:

- Åke Skoglund, förvaltningschef samhällsbyggnadsförvaltningen
- Mikael Svan, enhetschef gatu- park och friluftsenheten
- Tony Ytterstedt, chef gatusektionen
- Anna Karlsson, chef parksektionen
- Lars-Åke Palmö, utskottssekreterare i miljö- och samhällsbyggnadsutskottet
- Anders Elfving, budgetchef kommundirektörens stab

Rapporten är faktagranskad av samtliga intervjuade.

3. Allmänt

3.1. Kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning

3.1.1. Kommunstyrelsens reglemente

Gemensamt reglemente för nämnder i Tyresö kommun är antaget av kommunfullmäktige 2012-04-19. Reglemente för kommunstyrelsen är antaget av kommunfullmäktige 2012-10-11 under § 99. Under rubriken Kommunstyrelsens ansvar och uppgifter § 1 sägs följande:

"Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska organ. Den har det övergripande ansvaret för hela kommunens utveckling och ekonomi. Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter".

Under kommunstyrelsens uppgifter under § 2 sägs att i kommunstyrelsens ledningsfunktion ligger att leda och samordna arbete med frågor som rör bland annat:

- Demokrati
- Information, service och kvalitet
- Arbetsgivarpolitik
- Övergripande planering
- Förebyggande arbete
- Administration
- Kommunalteknik

Under rubriken kommunalteknik ingår punkten – allmänna platser, gator och vägar inkluderande kommunal väghållningsmyndighet.

Under rubriken Ekonomisk styrning § 4 framgår att kommunstyrelsen ansvarar för övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att – underhålla och förvalta kommunal fast och lös egendom.

3.1.2. Delegationsordning

Kommunstyrelsens delegationsordning reviderades senast 2011 och antogs av kommunfullmäktige 2011-12-20 § 201. Revideringen har genomförts med anledning av de organisatoriska förändringar som genomförts.

Under rubriken allmänna regler redovisas kommunallagens regler i 6 kap 33 § hur en nämnd får uppdra åt ett utskott, en ledamot eller åt en anställd hos kommunen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller grupp av ärenden. Här redovisas också vilka typer av ärenden som inte får delegeras. Här redovisas också möjligheten för förvaltningschef att vidaredelegera beslutanderätten till annan

anställd. Inom samhällsbyggnadsförvaltningens gatu-, park och friluftslivsenhet har vidaredelegation skett enligt vidaredelegationsordning daterad 2011-02-24. Förvaltningschefen har till chefen för enheten gatu-, park och friluftsliv delegerat följande ärendegrupper:

- Tillämpning och tolkning av taxor, reglementen m.m. inom sitt verksamhetsområde
- Beslut om utlämnande eller inte utlämnande av allmän handling till enskild eller annan myndighet samt uppställande av förbehåll i samband med utlämnande till enskild
- Yttranden över ärenden från Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund och byggnadsnämnd ang. bygglov m.m. som avser kommunens egna fastigheter
- Fatta tilldelningsbeslut och ingå avtal inom ramen för budget och investeringsprogram

Upphandlingar eller inköp och försäljning av varor och tjänster upp till ett värde av två miljoner kronor för drift eller investeringsändamål, som finns upptaget i gällande budget anses som verkställighet, om det inte gäller principiella frågor.

Beslut som fattas med stöd av delegationsuppdrag ska anmälas till kommunstyrelsen. Beslutsunderlaget ska finnas tillgängligt på respektive förvaltning. Delegationer rörande miljö- och samhällsbyggnadsutskottets ärenden anmäls till miljö- och samhällsbyggnadsutskottet, som avgör hur anmälan ska ske.

3.2. Ekonomiska riktlinjer och anvisningar

En ekonomihandbok har arbetats fram och är genom kommundirektörsbeslut gällande från februari månad 2013 (Dnr 2013/KS0071-003, tjänsteutlåtande 2013-02-11). Syftet med ekonomihandboken är att stödja den ekonomimodell som kommunen arbetar utifrån. Ekonomimodellen är framtagen för att styra, dokumentera och följa upp verksamheten utifrån ett ekonomiskt perspektiv.

I det inledande avsnittet 2.1 Lagstiftning, god revisionssed och praxis sägs:

”Tyresö kommuns ekonomiska förvaltning regleras i kapitel 8 i kommunallagen, som bland annat anger mål för den ekonomiska förvaltningen. Kommunen ska även tillämpa lagen om kommunal redovisning samt rekommendationer för redovisning utgivna av Rådet för kommunal redovisning. Tyresö kommun verkar för god ekonomisk hushållning och god redovisningssed som innebär att kommunen följer lagstiftarens intentioner och den praxis, inklusive affärsdrivande verksamheterna, som utvecklats med åren”.

I det följande avsnittet 2.2 Normgivande organ beskrivs organet och syftet med deras verksamhet. Här hänvisas även till deras hemsidor där man kan finna rekommendationer, allmänna råd, informationsmaterial och i vissa fall idéskrifter. De normgivande organen är:

- Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Sveriges kommuner och landsting (SKL)

- Bokföringsnämnden (BFN)

För denna granskning är främst två frågeställningar aktuella nämligen:

- Gränsdragningen mellan underhåll och investeringar
- Att medel för drift- och underhåll beaktas i kalkyleringen av investeringar

När det gäller den första punkten hanteras denna under punkten 2.4.3.2 i ekonomihandboken under rubriken Klassificering av investering enligt nedanstående.

Med investering, det vill säga anskaffning av anläggningstillgång, avses en tillgång som uppfyller nedanstående krav:

- Har en ekonomisk livslängd på minst tre år
- Inte är av ringa värde. Ringa värde definieras som understigande 50 000 kr för 2012.
- Inte utgör uppenbar underhållsinsats i syfte att behålla ursprunglig funktion hos anläggningen eller del av anläggningen.

Vid tveksamhet om anskaffningen avser investering eller driftkostnad ska överläggning alltid ske med ansvarig ekonom.

Syftet med ovanstående regelverk är att underhållskostnader ska hanteras som en driftskostnad. I det fall underhållsinsatserna hanteras som investering belastas driftbudgeten med framtida kapitaltjänstkostnader vilket riskerar att urholka anslagen för underhåll.

Den andra punkten, nämligen att medel för drift- och underhåll beaktas i kalkyleringen av investeringar, är viktig att framhålla i och med att kommunplanen inte har en automatisk kompensering för genomförda investeringar. Under avsnittet 3.2 Kommunplan framgår nedanstående.

Grunden för driftbudgetramarna är att de i grunden betraktas som en yttre ram. De ska inte betraktas som en prognos utan de driftbudgetramar som ska antas ska betraktas som styrande. Dessa arbetas fram under våren i den ordinarie styrprocessen och beslutas tillsammans med kommunplanen i kommunstyrelsen under maj samt i kommunfullmäktige under juni månad.

Utgångspunkten är föregående års budget. De tillägg som tjänstemannasidan automatiskt tillför kommer att vara en generell uppräknings för kostnader och intäkter samt kostnadsförändring på grund av nya demografiska förutsättningar. Det innebär att ingen automatiskt får kompensation för en genomförd investering utan grundantagandet är att detta finansieras inom erhållna ramar. De verksamhetsområden som berörs av demografiska förändringar är förskola, grundskola, gymnasium och äldreomsorg.

Övriga förändringar baseras på den politiska viljan. Då nämnderna har förslag till ny kommunplan på remiss, kan de föreslå förändringar av ramarna på driftbudgeten. Viktigt i sammanhanget är att förvaltningar och ekonomer bistår nämnden med analyser av omvärldsförändringar, vilket ger upphov till ekonomiska förändringar.

När det gäller rubriken 3.4 Investeringsbudget sägs att när det gäller principen för arbetet med investeringsprogrammet är att lägga ut potter på de områden som regelbundet behöver mindre investeringsbelopp. Det kan vara potter för områden som fastighet, väghållning, park, inventarier, IT, mark, vatten och avlopp och renhållning. Kvarvarande medel för dessa projekt kommer inte att flyttas över till kommande år.

3.3. Riktlinjer för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfördes en granskning av kommunstyrelsens styrning och uppföljning av avtal. Med anledning av rapporten gav kommunstyrelsen upphandlingsenheten i uppdrag att utreda frågan om avtalsmallar gällande kontroll, uppföljning och insyn i samband med driftentreprenader.

Kommunstyrelsen antog riktlinjer för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal i kommunen 2012-03-27 § 50. Riktlinjerna för uppföljning och utvärdering av entreprenadavtal innehåller följande huvudrubriker:

- Syfte
- Inledande bestämmelser
- Uppföljning av upphandlingar
- Hur uppföljningen ska gå till
- De olika stegen i uppföljningen av upphandlade avtal
- Uppföljning av avtal
- Förslag till sanktioner vid överträdelser
- Utvärdering

3.4. Iakttagelser och bedömning

Kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning är tydliga när det gäller gatu- parkverksamheterna. Förvaltningschefen har vidaredelegerat vissa beslut till enhetschefen för gatu-, park- och friluftsenheten, med angivande av ställföreträdare.

De ekonomiska riktlinjerna och anvisningarna kring hanteringen av underhålls- anslag är tydliga och framgår av den nya ekonomihandboken som gäller från och med februari månad 2013.

När det gäller gränsdragningen mellan underhåll och investeringar sägs att det inte är en investering om det är en uppenbar underhållsinsats i syfte att behålla

ursprunglig funktion hos anläggningen eller del av anläggningen. Underhåll ska betraktas som driftkostnad.

Riktlinjerna för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal ska ligga som grund för kommunens samtliga verksamhetsområden. Eftersom verksamheterna upphandlar olika tjänster och varor måste kraven anpassas. Ansvaret för att det upprättas individuella mallar läggs på ansvarig nämnd i samarbete med upphandlingsavdelningen. Inom samhällsbyggnadsförvaltningen pågår arbetet med att anpassa mallarna till verksamhetens specifika krav.

När det gäller punkten, att medel för drift- och underhåll beaktas i kalkyleringen av investeringar, är det viktigt att framhålla att kommunplanen inte har en automatisk kompensering för genomförda investeringar. Dessa förändringar baseras på den politiska viljan. Då nämnderna har förslaget till ny kommunplan på remiss, ska de föreslå förändringar av ramarna till följd av gjorda investeringar.

4. Gatu- och parkverksamheten

4.1. Organisation

Samhällsbyggnadsförvaltningen utgör en av fyra förvaltningar i kommunen som sköter den löpande verksamheten, förbereder ärenden samt genomför politiska beslut.

Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar med planering av bostäder och infrastruktur samt svarar för nyproduktion av kommunaltekniska anläggningar. Förvaltningen ansvarar också för vatten och avlopp, trafiknät, parkeringar, parker och naturområden samt avfallshantering.

Samhällsbyggnadsförvaltningen består av tidigare stadsbyggnadskontoret och tekniska kontoret. I samband med sammanslagningen bildades ett verksamhetsutskott för miljö- och samhällsbyggnad under kommunstyrelsen.

Gatu-, park- och friluftsenheten ligger som en enhet av nio enheter i samhällsbyggnadsförvaltningen. Gatu-, park- och friluftsenheten leds av en enhetschef och enheten består av följande tre sektioner:

- Gatusektion
- Parksektion
- Alby friluftsgård

Varje sektion leds av en sektionschef. Denna granskning omfattar gatu- och parksektionerna. Verksamheten är samlad på Radiovägen 31. Gatusektionen består utöver sektionschefen av åtta medarbetare, en stabsfunktion, sex maskinförare och en verkstadsansvarig. Parksektionen består utöver sektionschefen av nio parkarbetare med ansvar för tre områden, nämligen Östra Tyresö, Trollbäcken och

Centrum. Av dessa nio tjänster är tre stycken vakanta idag. På sommaren engageras skolungdomar i parkarbetet.

4.2. Budget 2013

Verksamhetens driftbudget för 2013 har följande utseende:

Kostnader	Väghållning				Park				Totalt
	Gem	Barm	Vinter	Belys	Gem	Renh	Natur	Övrigt	
Personal	355	1247	2247	147	918	1500	1260	1427	9101
Lokaler	554				142				696
Konsulter			80						80
Kapitaltjänst	11280		140	674	3226				15320
Parkbidr. T.slott					300				300
Anl-u.håll mat.		700							700
Salt o sand			1550						1550
Bidr. Vägför.	600								600
Beläggningsentr.		3300							3300
Övrig entr.		600	7800	1300					9700
El				4800					4800
Material	30	100	300		75				505
Rep.maksin		110	125			5	5	10	255
Gem. Service	2762					100	350	50	3262
Övriga kostn	887	600	956	1075	661	155	180	180	4693
S:A Kostn	16468	6657	13197	7996	5322	1760	1795	1667	54861
Övriga int	619								619
S:A Nettokostn	15849	6657	13197	7996	5322	1760	1795	1667	54243

Investringarna uppgår till 18 881 tkr 2012, 6 950 tkr för 2013 och 9 000 tkr för respektive år 2014-2016.

Följande nyckeltal presenteras i årsredovisningen:

	2008	2009	2010	2011
Underhållsyta				
barmarksunderhåll kvm	1 314 360	1 326 686	1 326 986	
Kostnad barmarks- väghållning kr/kvm	8,96	7,10	7,79	
Kostnad vinterväg- hållning kr/kvm	6,08	10,51	18,58	

Budgeten kan sammanfattas enligt följande:

- Av den samlade budgeten för 2013 om 54 243 tkr upptar väghållningen 43 699 tkr eller 80,6% och parksidan 10 544 tkr eller 19,4%.
- Av de totala kostnaderna om 54 243 tkr utgör 15 320 tkr kapitaltjänstkostnader eller 28,2%.
- De gemensamma kostnaderna uppgår till 21 171 tkr eller 39,0%, av vilka kapitaltjänstkostnaderna utgör 15 320 tkr eller 28,2 %.

- Väghållningsbudgeten om 43 699 tkr fördelar sig enligt följande: Gemensamma kostnader 15 849 eller 36,3 % varav kapitaltjänstkostnader 11 280 tkr eller 25,8%, barmarksunderhåll 6 657 tkr eller 15,2 %, vinterväghållning 13 197 tkr eller 30,2 % och belysning 7 996 tkr eller 18,3 %.
- Parkbudgeten om 10 544 tkr fördelar sig enligt följande: Gemensamma kostnader 5 322 tkr eller 50,5% varav kapitaltjänstkostnader 3 226 tkr eller 30,6%, renhållning 1 760 tkr eller 16,7%, naturvård 1 795 eller 17,0% och övriga parkåtgärder 1 667 tkr eller 15,8%.

När det gäller parksidan utförs allt drift och underhållsarbete i egen regi med något undantag för vissa specialtjänster som inköp av arborister och motsvarande. Under sommaren engageras skolungdomar i arbetet. Underhållet består av utbyte av parkbänkar och papperskorgar m.m. Skötseln omfattar parker, allmänna och gemensamma ytor planteringar och rabatter. När det gäller grönytor sker skötseln utifrån två nivåer, klippning och slåtter. Renhållningen består av städning och skräpplockning.

När det gäller väghållningssidan kan följande fördelning mellan egen regi och entreprenader göras utifrån budget 2013:

- Barmarksunderhåll omsluter 6 657 tkr, varav entreprenader 3 900 tkr eller 58,6 %. Beläggingsentreprenaden utgör här 3 300 tkr och övriga entreprenader 600 tkr.
- Vinterväghållning omsluter 13 197 tkr, varav entreprenader upptar 7 800 tkr eller 59,1 % och sand och saltinköp 1 550 tkr.
- Belysningssidan omsluter 7 996 tkr, varav entreprenader upptar 1 300 tkr eller 16,3 % och inköp av elkraft 4 800 tkr eller 60,0 %.

De större entreprenaderna omfattar beläggningsarbeten, vinterväghållning och belysning.

Beläggingsentreprenaden har under 2012 utförts av NCC Roads AB, enligt upprättat beläggningsprogram. För närvarande är beläggingsentreprenaden föremål för förnyad upphandling för 2013 med möjlighet till förlängning. Underlag för upphandlingen utgörs av beläggningsprogram för 2013 och två alternativ för 2014, ett motsvarande dagens nivå och ett förslag med en ökad ambitionsnivå. Beläggningsprogrammet innehåller uppgifter om aktuell vägsträcka, vilka åtgärder som ska genomföras, mängduppgifter m.m. Åtgärderna illustreras med kartbilagor.

Vinterväghållningen i den del som bedrivs på entreprenad utförs av Bellman Åkeri & Entreprenad AB. Beställningen är gjord 2012-01-27 och omfattar två säsonger. Entreprenaden omfattar 31 stycken vinterväghållningsfordon. Priserna anges för beredskapsersättning per säsong och pris/timme för arbetad fordonstid. Fordonets arbetstid ersätts enligt tiden som är registrerad i GPS-utrustningen som Tyresö kommun tillhandhåller. Avtal med Mowic AB som levererar kompletta GPS-system finns upprättad. Vidare finns avtal med SMHI för väderprognoser 2011-2013.

Drift och underhåll av gatubelysningsanläggningen i kommunen sköts enligt avtal med Vattenfall Elnätservice AB. Avtalet förlängs med ett år i taget. El köps från Bergen Energi AB.

Signalsystemen sköts idag på entreprenad av Eon. En gemensam upphandling tillsammans med Nacka och Värmdö kommuner pågår för närvarande.

Linjemålning direktupphandlas vid varje enskilt tillfälle. Verksamheten omfattning ligger under den samlade beloppsgränsen för direktupphandling.

Sandupptagning sker i egen regi och sanden återanvänds av kommunens VA-enhet.

Det finns upprättade underhållsplaner för respektive verksamhet inom gatu-parkverksamheten. Hela vägnätet är filmat och utgör underlag i planeringen av drift och underhållet. Senaste besiktningen av konstruktionsbyggnader utfördes 2007 och förberedelserna för en ny besiktning har påbörjats. Utöver de ovan redovisade verksamheterna finns program för träd- och slyröjning, dikningshanteringen med flera verksamhetsgrenar m.m.

4.3. Iakttagelser och bedömning

Det finns ändamålsenliga och uppdaterade underhållsplaner för respektive verksamhetsgren inom enheten. Hela det kommunala vägnätet är filmat och detta digitala material ligger som underlag för bedömningar i planeringen.

Av intervjuerna framkommer en allmän uppfattning att underhållsbehovet är väl tillgodosett inom verksamheten. Under senare år har anslagen för underhålls-åtgärder utökats. Vid snörika vintrar, då anslaget för vinterväghållning överskridits, har detta med undantag av ett år (vintern 2010/11) kompenseras utan inskränkningar på verksamhetens övriga anslag. Det är en allmän uppfattning att det råder en tillfredställande balans mellan underhållsplaner, budget och genomfört underhåll. Det finns även utrymme för akuta åtgärder inom ramen för verksamhetens ordinarie skötsel.

Från verksamhetens sida upplevs inte någon gränsdragningsproblematik mellan investeringar och underhållsanslag. Underhållsåtgärder finns budgeterade på driftbudgeten och de projekt som är budgeterade på investeringsbudgeten avser ny-investeringar. Det finns dock åtgärder som tangerar varandra.

När det gäller behovet av anslag för drift och underhåll till följd av nya investeringar, behöver ekonomihandbokens skrivning beaktas kring att kommunplanen inte har en automatisk kompensering beaktas. Dessa förändringar ska baseras på den politiska viljan. Då nämnderna har förslaget till ny kommunplan på remiss, ska förändringar av ramarna till följd av gjorda investeringar aktualiseras.

Det finns avtal med de externa utförare som anlitas och en i huvudsak ändamålsenlig uppföljning bedöms ske inom de områden som varit föremål för granskning. Särskild bör uppmärksammas, den styrning och uppföljning som sker via GPS-navigering i samtliga snöröjningsfordon.

Inom ramen för denna granskning har även följande frågor aktualiserats:

- I revisionsrapporten om intern kontroll i byggprocessen, mars 2011, rekommenderades att överväganden skulle göras kring att förstärka kommunens upphandlingsfunktion med entreprenadkunnig upphandlingskompetens. Genom att ta ett helhetsgrepp på kommunens samlade upphandlingsverksamhet ökar transparensen inom området samt förutsättningarna för kvalitetssäkring.
- I syfte att säkra en enhetlig standard- och kvalitetsnivå på de anläggningar som ska förvaltas av enheten, behöver en teknisk handbok tas fram som ska gälla vid byggande av gator och parker i kommunen. Syftet är att skapa en enhetlig kvalitetsstandard vid byggande av anläggningar i kommunen.
- Behovet av plats för att deponera snömassor behöver aktualiseras. Det är viktigt, bland annat för att nå en effektiv transportekonomi i verksamheten, att deponiplatser i närområdet kan anordnas.
- Tillgänglighetsfrågorna har en framskjuten plats i kommunens policys. Gatu- och parkverksamheten är en av de verksamheter som frekvent är föremål för diskussioner, synpunkter och förslag via sociala medier. Tillgänglighetsfrågan behöver bli föremål för diskussion och överväganden i samband med budgetarbetet. Den samlade resursåtgången till följd av kommunens tillgänglighetspolicy behöver utvärderas och analyseras.

2013-03-06

Jan Olov Larsén
Projektledare

Jan Nilsson
Uppdragsansvarig